

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 237/2010-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. mája 2011 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť spoločnosti R., s. r. o., D., zastúpenej advokátom JUDr. R. S., D., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Dolný Kubín v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb 254/2000 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti R., s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Dolný Kubín v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb 254/2000 porušené bolo.

2. Spoločnosti R., s. r. o., priznáva finančné zadost'učinenie v sume 800 € (slovom osemsto eur), ktoré je Okresný súd Dolný Kubín povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd Dolný Kubín je povinný uhradiť spoločnosti R., s. r. o., trovy konania v sume 303,30 € (slovom tristopäť eur a osemdesiatšesť centov) do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu na účet jej právneho zástupcu advokáta JUDr. R. S., D.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 237/2010-16 z 22. júna 2010 prijal sťažnosť spoločnosti R., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb 254/2000.

Zo sťažnosti doplnenej podaním z 8. júna 2010 okrem iného vyplýva:

„... Dňa 06. 09. 2000 bol napísaný a následne dňa 26. 10. 2000 podaný žalobný návrh na začatie konania o zaplatenie sumy 3946,60 € (118896,40,- Sk) vo veci navrhovateľa spoločnosti R., s. r. o., D. proti odporcom Ing. Š. M., D. a E. M., D.

Vec bola vedená na Okresnom súde v Dolnom Kubíne pod č. 4 Cb/254/2000...

... Z uvedeného stručného prehľadu je jednoznačne zrejmé, že súdne konanie, ktorého lehota začala plynúť podaním návrhu na začatie konania na Okresný súd v Dolnom Kubíne nie je do dnešného dňa právoplatne skončené. Ku dňu 13. 05. 2010 toto celé súdne konanie trvá skoro 10 rokov, pričom predmetom konania nie je tak skutkovo náročná vec, (kde skutkový stav do dnešného dňa nemohol byť jasne preukázaný pre nečinnosť odporcov v 1. a 2. rade) aby nemohla byť rozhodnutá v krátkom časovom horizonte, čo spôsobuje vznik právnej neistoty u sťažovateľa, čím dochádza k porušeniu jeho práva na prejednanie veci bez zbytočných prietahov. Taktiež Okresný súd nevykonal žiadne potrebné opatrenia, aby zabezpečil súčinnosť odporcov v 1. a 2. rade a teda zabezpečil plynulosť a rýchlosť súdneho konania...

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ z dôvodu, pretrvávajúcich prietahov v súdnom konaní pociťuje nepravosť a nespravodlivosť zo strany súdov a preto sťažovateľ požaduje v dôsledku neukončeného 10 rokov trvajúceho súdneho konania a na základe neodôvodnených pretrvávajúcich prietahov v predmetnom konaní v súlade s čl. 127 ods. 3, Ústavy SR a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde priznanie finančného zadostučinenia a to vo výške 10000,- € ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch...

Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci sme toho názoru, že predmetom konania je štandardná vec patriaca do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva a preto namietané konanie nemožno považovať za právne zložité a je teda nelogické, aby takéto konanie prebiehalo na súde viac ako 10 rokov.

Čo sa týka druhého kritéria - sťažovateľ sa v konaní správal tak, aby bola vec čo najskôr rozhodnutá, teda zo strany sťažovateľa nedošlo k žiadnym úkonom, ktoré by mali za následok prietahy v konaní.

Pokiaľ ide o postup samotného okresného súdu - ako tretie základné kritérium - máme za to, že k prietahom v konaní došlo nielen nečinnosťou okresného súdu, ale aj neefektívnou a nesústredenou činnosťou okresného súdu, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase. “

Sťažovateľka uviedla, že v postupe okresného súdu vidí porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Priznanie primeraného finančného zadost'učinenia voči okresnému súdu vo výške 10 000 € odôvodnila tým, že dosiaľ vec nie je právoplatne skončená, čo u nej vyvoláva stav právnej neistoty.

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Základné právo sťažovateľky priznané v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené postupom Okresného súdu Dolný Kubín v konaní vedenom pod sp. zn.: 4 Cb/254/2000.

Okresnému súdu Dolný Kubín prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn.: 4 Cb/254/2000 konal bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľke spoločnosti R., s. r. o. priznáva finančné zadost'učinenie v celkovej výške 10000,- €, ktoré jej je povinný vyplatiť Okresný súd v Dolnom Kubíne a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu

Okresný súd Dolný Kubín je povinný uhradiť sťažovateľke spoločnosti R., s. r. o. trovy právneho zastúpenia v sume 303,30 € na účet jej právneho zástupcu JUDr. R. S., D., do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadril okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom z 28. februára 2011 sp. zn. Spr. 531/10, v ktorom sa uvádza:

„Vec napadla na súd dňa 26. 10. 2000 konajúcej sudkyňi JUDr. R. K. Referátom zo dňa 30. 10. 2000 súd vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku z návrhu, žalobný návrh bol doručovaný odporcom na vyjadrenie v lehote 15 dní. Súdny poplatok bol zaplatený kolkovými známkami a súdu doručený 14. 11. 2000. Vyjadrenie odporcov k návrhu bolo súdu doručené dňa 15. 12. 2000. Dňa 04. 12. 2000 bol vo veci vytýčený termín pojednávania na deň 31. 01. 2001. Termín pojednávania bol zrušený pre práceneschopnosť zákonnej sudkyne a vo veci bol vytýčený nový termín pojednávania na deň 18. 04. 2001. Pojednávanie bolo odročené na deň 13. 06. 2001 za účelom vypočutia ďalších svedkov vo veci a odporkyne v 2/ rade. Pojednávanie bolo odročené na deň 13. 08. 2001 za účelom predvolania odporkyne v 2/ rade - nakoľko bola na liečení v kúpeľoch. Pojednávanie bolo odročené na deň 10. 09. 2001 za účelom predvolania ďalších svedkov vo veci. Súd zároveň

určil termín ohliadky predmetného rodinného domu na deň 21. 08. 2001. Dňa 07. 09. 2001 právny zástupca odporcov požiadal súd o zrušenie termínu pojednávania na deň 10. 09. 2001, nakoľko odporca v 1/ rade sa musí zúčastniť školenia v T. a trvá na svojej osobnej účasti na pojednávaní. Z dôvodu stáže zákonnej sudkyne na Krajskom súde v Žiline spisový materiál dňa 13. 09. 2001 žiadala predložiť začiatkom januára 2002. Dňa 17. 01. 2002 bol vo veci vytýčený termín pojednávania na deň 25. 03. 2002. Predmetný termín bol zrušený a vo veci bol dňa 04. 04. 2001 vytýčený nový termín pojednávania na deň 26. 04. 2002. Pojednávanie bolo odročené za účelom pribratia znalca do konania. Súd uznesením zo dňa 02. 12. 2002 vo veci ustanovil znalca z odboru stavebníctvo. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 29. 12. 2002. Dňa 06. 11. 2003 ustanovený znalec vrátil spis tunajšiemu súdu bez vykonania znaleckého posudku, nakoľko znalec opakovane naposledy 08. a 21. 10. 2003 zvolal miestne šetrenie za účelom znaleckého dokazovania. V prvom termíne sa odporcovia ani ich právny zástupca nedostavili. V druhom termíne sa podarilo znalcovi konzultovať s odporkyňou v 2/ rade, ktorá však odmietla sprístupniť nehnuteľnosť s vysvetlením, že nekvalitná práca navrhovateľa bola už opravená stavebnou firmou z R. Právny zástupca odporcov prípisom doručeným súdu 29. 10. 2003 požiadal súd o zrušenie uznesenia o ustanovení znalca vo veci z dôvodu, že nehnuteľnosť bola opravená inou stavebnou firmou a nie je možné zistiť úlohy uložené znalcovi. Súd uznesením zo dňa 25. 11. 2003 zrušil uznesenie o ustanovení znalca na vypracovanie znaleckého posudku. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 10. 12. 2003. Vo veci bol vytýčený termín pojednávania na deň 29. 03. 2004. Pojednávanie bolo odročené na 03. mája 2004 za účelom predvolania svedka R. B. - stavebník, ktorý uskutočňoval opravy a vykonával prestavbu. Pojednávanie bolo odročené na deň 05. 05. 2004 za účelom vyhlásenia rozsudku. Dňa 05. 05. 2004 bol vo veci vyhlásený rozsudok. Odporcovia prostredníctvom svojho právneho zástupcu podali vo veci odvolanie - odvolanie doručené súdu 15. 07. 2004. Spisový materiál bol dňa 23. 07. 2004 predložený Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o odvolaní. Krajský súd uznesením zo dňa 29. 04. 2005 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Spisový materiál bol tunajšiemu súdu doručený dňa 25. 05. 2005. Dňa 21. 07. 2005 boli vyzvaní právni zástupcovia navrhovateľa a odporcov, aby súdu v lehote 10 dní oznámili okruh otázok, ktoré by mal súd položiť znalcovi (v súvislosti s pokynom Krajského súdu v Žiline). Právni zástupcovia svoje otázky pre znalcov doručili súdu 04. 08. 2005 a 12. 08. 2005. Súd

uznesením zo dňa 08. 09. 2005 vo veci ustanovil znalca z odboru stavebníctvo. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 30. 09. 2005. Ustanovený znalec prípisom doručeným súdu 20. 10. 2005 požiadal súd o zmenu uznesenia nakoľko nie je v jeho možnostiach uskutočniť komplexnú prehliadku predmetnej nehnuteľnosti - súčinnosť obidvoch zainteresovaných strán pri znaleckom dokazovaní. Súd prípismi dňa 27. 10. 2005 požiadal navrhovateľa ako aj odporcov vo veci o súčinnosť pri znaleckom dokazovaní pod hrozbou poriadkovej pokuty. Ustanovený znalec dňa 16. 11. 2005 oznámil súdu, že zvolal opätovné miestne šetrenie v mieste stavby na deň 03. 12. 2005. Dňa 08. 11. 2005 právny zástupca navrhovateľa zaslal súdu správu o zabezpečení súčinnosti pri znaleckom dokazovaní. Dňa 13. 12. 2005 ustanovený znalec vrátil súdu súdny spis z dôvodov, že aj napriek opakovaným snahám znalca nebolo možné uskutočniť meranie skutočne prevedených prác a dodávok za účasti obidvoch zainteresovaných strán sporu. Súd uznesením zo dňa 24. 01. 2006 uložil odporcovi v 1/ a v 2/ rade poriadkovú pokutu vo výške 10. 000,- Sk. Dňa 27. 01. 2006 tunajší súd zaslal oznámenie ustanovenému znalcovi s tým, že nevidí dôvod na ukončenie znaleckého dokazovania zo strany znalca. Zároveň ho vyzval, aby súdu oznámil termín ohliadky s dostatočným predstihom. Ustanovený znalec súdu oznámil, že vo veci zvolal opätovné miestne šetrenie na deň 25. 02. 2006. Prípisom doručeným súdu 06. 03. 2006 ustanovený znalec oznámil, že odporca v 1/ rade mu neumožnil vstup navrhovateľa a znalca do predmetného rodinného domu. Znalec zároveň požiadal okresný súd o určenie postupu, poprípade zabezpečenie možnosti uskutočniť miestne šetrenie za účasti zástupcov obidvoch strán. Proti uzneseniu o uloženie poriadkovej pokute podali odporcovia v 1/ a 2/ rade odvolanie. Spisový materiál bol dňa 13. 06. 2006 zaslaný Krajskému súdu v Žiline. Krajský súd uznesením zo dňa 24. 10. 2006 uznesenie okresného súdu potvrdil. Spisový materiál bol tunajšiemu súdu vrátený dňa 06. 11. 2006. Odporcovia v 1/ a 2/ rade podali dňa 13. 12. 2006 dovolanie proti uzneseniu krajského súdu. Najvyšší súd uznesením zo dňa 24. 01. 2007 dovolanie odporcov odmietol. Spisový materiál bol tunajšiemu súdu vrátený 27. 02. 2007.

Telefonickým dotazom na znalca bolo zistené, že vo veci je určený nový termín miestneho šetrenia a to na deň 15. 12. 2007. Na základe vzniku novovytvoreného súdu Okresného súdu Námestovo, z dôvodu nerovnomernej zaťaženia sudcov bola vec 4 Cb 254/2000 prerozdelená a vo veci sa stal zákonným sudcom JUDr. P. B. (Dodatok č. 2

k Rozvrhu práce na rok 2008 zo dňa 23. 01. 2008). Prípisom zo dňa 28. 02. 2008 bol vyzvaný ustanovený znalec, aby v lehote 7 dní oznámil súdu, či úspešne prebehlo miestne šetrenie vo veci, ktoré zvolal na deň 15. 12. 2007. Prípisom doručeným súdu 11. 03. 2008 ustanovený znalec vo veci oznámil súdu, že mal za to, že ho okresný súd upovedomí o termíne zvolania miestneho šetrenia. Keďže upovedomenie nedostal predpokladal, že nebolo zvolané. Prípisom dňa 12. 03. 2008 bol znalcovi zaslaný predmetný spisovým materiál s tým, aby oznámil súdu pre neho vhodný termín miestneho šetrenia, aby súd mohol naň následne predvolať účastníkov a ich zástupcov. Znalec zvolal termín šetrenia na deň 12. 04. 2008 v prípade dodržania 14 dňovej lehoty pred zvolaním navrhuje termín na 19. 04. 2008. Súd predvolal účastníkov konania na deň miestneho šetrenia na 12. 04. 2008. Prípisom doručeným súdu 15. 04. 2008 znalec oznámil, že na miestne šetrenie sa dostavil navrhovateľ, jeho právny zástupca a zástupca odporcov, ktorý uviedol, že odporcovia zrejme nemali doručený dátum miestneho šetrenia, nakoľko sa s ním nekontaktovali a neboli dostupní ani telefonicky. Podľa vyjadrenia navrhovateľa údajne nehnuteľnosť odpredali. Žiadal o oznámenie postupu prípadného ďalšieho konania v predmetnej veci. Právny zástupca odporcov 1/ a 2/ bol vyzvaný, aby v lehote 7 dní oznámil súdu na akej adrese sa v súčasnosti zdržujú odporcovia v 1/ a 2/ rade, resp. na akej adrese menovaní preberajú písomnosti. Poštový úrad vrátil doručenky od odporcov v 1/ a v 2/ rade ako nedoručené - nevyzdvihnuté v odbernej lehote. Právny zástupca odporcov oznámil súdu dňa 09. 05. 2008, že odporkyňa v 2/ rade sa zdržiava turnusovo vždy niekoľko týždňov v rámci štvrtroka v zahraničí mimo miesta trvalého bydliska. Pokiaľ sa týka odporcu v 1/ rade tento pracuje v B. a vykonáva služobné cesty po Slovensku ako aj v zahraničí. Komunikácia s nimi je zložitá, posledná adresa odporcu v 1/ rade je B. Dňa 22. 05. 2008 bol vyzvaný právny odporca v 1/ rade nech uvedie na akej adrese sa v súčasnosti zdržiava odporca v 2/ rade, resp. na akej adrese preberá písomnosti, v prípade aby na ňu zaslal telefonický ale e-mailový kontakt, ako aj adresu, na ktorú je možné bez priesťahov doručovať predmetné písomnosti. Prípisom doručeným súdu 20. 05. 2008 odporkyňa v 2/ rade oznámila súdu, že podáva sťažnosť na postup Okresného súdu v Dolnom Kubíne na Ministerstvo spravodlivosti Bratislava. Prípisom dňa 26. 05. 2008 bol vyzvaný znalec, aby súdu obratom vrátil spisový materiál, nakoľko vo veci podala odporkyňa v 2/ rade sťažnosť. Znalec dňa 02. 06. 2008 vrátil spisový materiál tunajšiemu súdu. Na predmetnú sťažnosť odporkyni v 2/

rade odpovedala predsedníčka tunajšieho súdu pod sp. zn. Spr. 2017/08 dňa 05. 06. 2008 (príloha). Odporca v 1/ rade doručil súdu dňa 13. 06. 2008 návrh náhradu škody spôsobenú sudcom v prípade 4 Cb 254/2000 vo výške 500.000,- Sk plus úroky z omeškania od roku 2000. Vo veci bol dňa 14. 07. 2008 vytýčený termín pojednávania na deň 05. 09. 2008. Pojednávanie bolo odročené na deň 12. 11. 2008 s tým, že odporca v 1/ rade a zástupcovia účastníkov berú termín pojednávania na vedomie a písomne už volaní nebudú. Na pojednávanie bude volaná odporkyňa v 2/ rade a tiež bude volaný navrhovateľ s výzvou, aby na uvedené pojednávanie priniesol všetky podklady, ktorými disponuje a ktoré ešte nie sú obsiahnuté v spise. Právny zástupca odporcov ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní na deň 12. 11. 2008 z dôvodu nečakanej pracovnej cesty do zahraničia. Pojednávanie bolo odročené na deň 16. 02. 2009 za účelom zadováženia ďalších listinných dôkazov od účastníkov konania. Dňa 26. 01. 2009 odporca v 1/ rade doručil súdu vyjadrenie k plochám, ktoré mal omietať žalobca na rodinnom dome, ako aj reklamáciu nekvalitných, alebo nevykonaných fakturovaných prác. Dňa 27. 01. 2009 bolo vyjadrenie odporcu v 1/ rade zaslané na vedomie zástupcovi navrhovateľa. Pojednávanie bolo odročené na deň 15. 04. 2009 s tým, že účastníci boli vyzvaní, aby dôkazy, ktoré sa zaviazali predložiť do budúceho pojednávania, zaslali súdu do 30. 03. 2009 s tým, že tieto budú zaslané na vyjadrenie protistrane. Prípisom doručeným 18. 03. 2009 odporkyňa v 2/ rade požiadala súd o zmenu termínu pojednávania. Na základe tohto bolo pojednávanie zrušené a vo veci bol vytýčený nový termín pojednávania na deň 13. 05. 2009. Dňa 03. 04. 2009 sa osobne dostavila na tunajší súd odporkyňa v 2/ rade, že sa na vytýčený termín z pracovných povinností nemôže dostaviť, preto žiada termín pojednávania zrušiť a určiť nový termín. Z toho dôvodu bolo potom pojednávanie zrušené a vo veci bolo vytýčené nové pojednávanie na deň 01. 06. 2009. Dňa 04. 05. 2009 odporca v 1/ rade zaslal súdu vyjadrenie k požiadavkám sudcu vyplývajúcich z pojednávania. Navrhovateľ prípisom doručeným súdu 27. 05. 2009 požiadal súd o zrušenie pojednávania z dôvodu pracovnej neschopnosti. Pojednávanie bolo zrušené a vo veci bol vytýčený nový termín pojednávania na deň 01. 07. 2009. Dňa 25. 06. 2009 právny zástupca navrhovateľa poslal vo veci vyjadrenie. Pojednávanie bolo odročené na deň 23. 09. 2009 za účelom predvolania odporkyne v 2/ rade a ďalších svedkov. Pojednávanie bolo odročené na deň 02. 11. 2009 za účelom predvolania ďalšieho svedka vo veci. Dňa 30. 09. 2009 bol zrušený termín pojednávania na

neurčito s tým, že odporkyňa v 2/ rade bola vyzvaná, aby súdu uviedla v ktorých dňoch v mesiaci november a december 2009 sa bude nachádzať na území Slovenska. Vo veci bol dňa 07. 12. 2009 vytyčený termín pojednávania vo veci na deň 25. 01. 2010. Pojednávanie bolo odročené na deň 08. 03. 2010 s tým, že zástupca žalobcu upovedomí o termíne pojednávania žalobcu. Na pojednávanie bude volaný zástupca žalovaného s tým, že by o termíne pojednávania upovedomil aj odporkyňu v 2/ rade. Pojednávanie bolo odročené na deň 19. 04. 2010. Súd uznesením zo dňa 16. 03. 2010 zrušil uznesenie zo dňa 08. 09. 2005, ktorým bol znalec ustanovený na vypracovanie znaleckého posudku. Súd uznesením zo dňa 01. 04. 2010 priznal znalcovi odmenu vo výške 179,38 €. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 01. 05. 2010. Pojednávanie bolo odročené na deň 10. 05. 2010 za účelom vyhlásenie rozhodnutia. Dňa 10. 05. 2010 bol vo veci vyhlásený rozsudok. Dňa 27. 05. 2010 bolo súdu doručené odvolanie odporcu v 1/ rade proti rozsudku. Spisový materiál bol dňa 06. 07. 2010 zaslaný Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o predmetnom odvolaní. Krajský súd rozsudkom zo dňa 18. 11. 2010 rozsudok okresného súdu potvrdil. Spisový materiál bol tunajšiemu súdu vrátený 20. 01. 2011.

Na základe uvedených skutočností konštatujem, že rozhodovanie súdu bolo sťažené prístupom odporcov a ich právneho zástupcu.“

Predseda okresného súdu uviedol v podaní z 28. februára 2011, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci.

Právny zástupca sťažovateľky uviedol v podaní zo 6. apríla 2011, že netrvá na verejnom ústnom pojednávaní.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...“, ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom...

„Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (IV. ÚS 253/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni uvedený stav právnej neistoty.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ (I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03, IV. ÚS 15/03), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným rozhodnutím“.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní okresného súdu došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 813/00, I. ÚS 20/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Ústavný súd (obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva) pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

Pri vyhodnotení doterajšieho konania vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 4 Cb 254/2000 podľa troch označených základných kritérií ústavný súd dospel k týmto záverom:

1. Predmetom konania vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 4 Cb 254/2000 je zaplatenie sumy 3 946,60 eur za vykonané stavebné práce, ktoré tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Náročnosť predmetného súdneho konania spočívala v tom, že bolo potrebné vykonať znalecké dokazovanie.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil takú závažnú skutočnosť, ktorá by mohla byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu. Sťažovateľka bola v konaní aktívna a súčinnosťná. Pri hodnotení správania sťažovateľky ako účastníčky súdneho konania dospel ústavný súd k záveru, že sťažovateľka neprispela k predĺženiu doterajšej doby konania.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, uplatnením ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu. Ústavný súd sa zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci, a to nielen z hľadiska sťažovateľkou namietaných (označených) období, ale aj z hľadiska celkového priebehu posudzovaného súdneho konania.

Ústavný súd zistil obdobia nečinnosti, ktoré možno kvalifikovať ako zbytočné prieskumy, a to v období od 7. septembra 2001 (zrušenie termínu pojednávania) a 26. apríla 2002 (keď sa konalo pojednávanie), od 27. februára 2007 (vrátenie spisu najvyššiemu súdu) do 15. apríla 2008 (ohliadka miesta). Obdobia nečinnosti okresného súdu boli zistené temer v dĺžke 3 rokov, pričom konanie na okresnom súde trvalo 8 rokov. V období od 2. decembra 2002 (uznesenie o pribratí znalca) do 25. novembra 2003 (zrušenie uznesenia o pribratí znalca, od 8. septembra 2005 (opätovné ustanovenie znalca) do 24. januára 2006 (uloženie pokuty odporcovi pre marenie znaleckého konania), okrem obdobia nečinnosti zistil ústavný súd aj neefektívne úkony najmä pri zabezpečení znaleckého posudku, kde opätovne došlo k ustanoveniu a zrušeniu znalca, ako aj neumožneniu účastníka konania poskytnúť súčinnosť znalcovi k výkonu znaleckej činnosti, kde mohol okresný súd použiť aj iné opatrenia, ktoré mu zákon umožňuje na výkon efektívnej znaleckej činnosti.

Ústavný súd preto po zvážení všetkých okolností pri hodnotení postupu okresného súdu, najmä s prihliadnutím na doterajšiu dobu konania a na tú skutočnosť, že konanie začalo ešte v roku 2000, uzavrel, že celková dĺžka konania 10 rokov nemôže byť považovaná za zodpovedajúcu požiadavke konania bez zbytočných prieskumov a v primeranej lehote. Ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb 254/2000 bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva a slobody porušil, vo veci konal [podobne aj § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde].

Keďže medzičasom Krajský súd v Žiline vo veci rozhodol rozsudkom 18. novembra 2010 a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 24. januára 2011, bola vo veci nastolená

právna istota a pominul dôvod na zásah ústavného súdu formou vydania príkazu na konanie bez zbytočných prieťahov. Preto v tejto časti ústavný súd návrhu nevyhovel (bod 4 výroku).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie“.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“. Podľa odseku 5 citovaného zákonného ustanovenia ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € proti okresnému súdu, poukazujúc najmä na celkovú doterajšiu dĺžku konania pred okresným súdom.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno spravodlivo žiadať, aby účastník konania čakal na výsledok konania o zaplatenie peňažnej sumy viac ako 10 rokov (z toho na okresnom súde konanie prebiehalo takmer 8 rokov). U sťažovateľky oprávnene takýto postup okresného súdu vyvoláva stav právnej neistoty. Vychádzajúc z tohto pohľadu na pozíciu sťažovateľky, princípov spravodlivosti a spôsobu zavŕšenia ochrany základných práv sťažovateľky, ako aj z konkrétnych okolností tohto prípadu ústavný súd dospel k záveru, že finančné zadosťučinenie v sume 800 €, ktoré je okresný súd povinný zaplatiť v súlade s výrokom tohto nálezu sťažovateľke, je primeraným zadosťučinením spojeným s porušením označených práv sťažovateľky (bod 2 výroku nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. R. S.

Právny zástupca sťažovateľky si v podaní z 8. júna 2010 uplatnil trovy konania v sume 303,30 €.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania zistil, že uplatnená náhrada trov konania za dva úkony právnej služby a dva režijné paušály plus DPH je totožná so sumou vypočítanou ústavným súdom podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, preto mu ju priznal v požadovanej sume 303,30 €.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) (bod 3 výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2011